

29 SZAVAD VILÁGOSSÁG AZ UTAMON

Bibliai ismeretterjesztő füzetek

**Megjelenik a Keresztény Értelmiségi Kör
és az Agapé Kiadó gondozásában a Hitélet folyóirat mellékleteként**

29A A MESTER ÉS A TANÍTÁSA

Jézus kezdetben vándorprédikátorként működött, és helységről helysége járva hirdette Isten országát. Egyszerű nyelvezetet használt, hasonlatokban és példabeszédekben fejezte ki mondanivalóját, amely nem egy csoportnak, hanem Galilea minden lakójának szólt: a pásztoroknak, a parasztoknak, az iparosoknak, a halászoknak és a katonáknak. Különleges adományainak és az üzenet felülmúlhatatlanságának köszönhetően hamarosan tanítványok csatlakoztak hozzá, s így lett belőle rabbi, azaz mester (B48).

TANÍTVÁNYOK ÉS APOSTOLOK

A sok emberből, aki különböző okból hallgatta, bizonyos idő után kivált egy csoport férfi és nő. Ők elfogadták tanítását. Utazásai folyamán vele tartottak (Lk 8,1–3) vállalva a veszélyt, az igazságtalanságot és az üldöztetést (Jn 15,20). Annyira kötődtek hozzá, hogy fontosabbá vált számukra apjuknál és anyjuknál (Mt 10,37).

Időnként a Mesterrel magányos helyre vonultak, hogy felkészüljenek küldetésükre. Így tett az a hetvenkét személy is, akiről a Lk 10,1-ben olvashatunk.

A tanítványok csoportjához csak személyes meghívás alapján lehetett csatlakozni, meghatározott feltétellel. Egyesek nem fogadták el a meghívást, különösen azok, akiket ebben megakadályozott a gazdagságuk vagy a családjuk (Mt 19,21; Lk 9,57–62). Akadtak azonban olyanok is, akiket Jézus nem hívott meg, mégis csatlakozni szerettek volna hozzá. A gerázai megszállott például a meg-

szabadulás örömpillanatában kérte, fogadja be tanítványai sorába.

A kezdetben meghívottak közül Jézus kiválasztott tizenkettőt, aki legközelebbi munkatársává vált. E tanítványokat Jézus teljesen szabadon választotta. Erről tanúskodik Márk evangélista: „Ezután Jézus fölment a hegyre, és magához hívta, akiket kiválasztott. Azok hozzá mentek. Tizenkettőt választott ki, akiket apostoloknak nevezett, hogy társai legyenek, s hogy elküldje őket hirdetni az evangéliumot. Hatalmat adott nekik, hogy kiűzhessék az ördögöket” (3,13–15).

AZ ÚJ IZRAEL HALÁSZAI

Mi volt a foglalkozásuk ezeknek az embereknek meghívásuk előtt?

– Nem álltak a társadalmi létra olyan fokán, hogy befolyásolhatták az ország ügyeit. Egyesek közülük kisvállalkozóknak számítottak: volt egy bárkájuk, és szerződéses halászattal foglalkoztak. Mások, például Lévi, a vámos (akit szintén Márk említ), állami hivatalban dolgoztak.

– Lelkiségi szempontból egyesek Keresztelő János tanítványi köréből származtak. Maga a tény már sejteti velünk, hogy komolyan vették a megtérésre való felhívást, hittek Isten országának eljövételében, és érzékeny lelkű izraeliták voltak, ahogyan azt Jézus kijelentette az egyikükről.

A legfontosabb megérteniük, hogy mit is akart velük Jézus. Két utalást találhatunk az evangéliumokban ezzel kapcsolatban: Jézus kiválasztott tizenkét tanítványt, akit apostolnak nevezett (Lk 6,13 szerint).

A TIZENKETTŐ

A tizenkettes szám minden zsidót a tizenkét törzsre emlékeztetett, amely Izrael népét alkotta. Jézus szándéka tehát világos: a Tizenkettő az új Izraelnek, az Egyháznak az alapja (Mt 19,28). Az egyik közülük Simon. Őt mindig elsőként említik (Mt 10,2; Lk 6,14 és ApCsel 1,13), mert alappillér, amelyre az egész felépítmény támaszkodik (Mt 16,18–19).

AZ APOSTOLOK

Az apostol kifejezés nagy általánosságban küldöttet jelent. Itt nem egyszerű küldöttről van szó, hanem felhatalmazott küldöttről, törvényes képviselőről, aki a távollévő nevében szólhat és cselekedhet. A Tizenkettő arra kapott meghívást, hogy Jézus hivatalos képviselője legyen (Mk 6,6–13). Az apostolok a tőle kapott tekintéllyel cselekedtek (Mt 10,40; Lk 10,16). Tevékenységük két szakaszban zajlott:

– Kezdetben az izraelitákhoz kaptak küldetést (Mt 10,5), hogy bemutassák a Mester tanítását.

– A Szentlélek kiáradása után küldetésük már minden néphez szólt, hogy tanúskodjanak az Úr szenvedéséről és feltámadásáról (ApCsel 1,8 és 22).

Mindkét esetben szem előtt tartották, hogy ők emberhalászok, akik Jézus nevében Isten országába gyűjtik az embereket, mint „a tengerbe vetett háló, amely mindenféle halat összefog” (Mt 13,47).

AZ ÖRÖMHÍR EREJE

Sok tanítvány hitt Jézusnak. Miért? Erre a következő idézetben találjuk meg a választ: „Gyertek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok, s akik ter-

het hordoztok – én megkönnyítlek titeket. Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű, s megtaláljátok lelketek nyugalmát. Az én igám édes, és az én terhem könnyű” (Mt 11,28–30). Valóban nagy a különbség Jézus felszabadító üzenete és a zsidó tanítók kötelezettségeivel terhelő követelményei (Mt 23,4) között.

– Jézus kinyilatkoztatta, hogy Isten a mi Atyánk. Olyan Atya, aki ismeri minden szükségünket, mindenkiel szemben jó, és még a tékozló fiút is jószágával öleli át (Mt 6,8b.32; 7,11; 5,45; Lk 15,11–32). Előszeretettel fordul a kicsinyekhez, és megnyitja országát azoknak, akik olyanok, mint a gyermekek, akikben nincs hamisság, és nem követelődnek Istennel szemben (Mt 11,25; 10,15; 18,3; 6,1–18; 20,9–16). Ezért boldogok a szívükben szegények, a béketűrők, a tisztaszívűek, akik az igazságra éheznek (olvassa el a C90).

– Hogyan válaszoljunk az Atyáról szóló kinyilatkoztatásra? Jézus teljesen az emberre bízta a döntést a konkrét cselekedetekről. Nem hozott új törvényeket, de a meglévőket sem törölte el, hanem egyszerűen kimondta: „A szombat van az emberért, nem az ember a szombatért” (Mk 2,27). A farizeusokkal ellentétben az embert helyezte első helyre. Az egész Ószövetség foglalataként egyetlenegy parancsot adott: mindenekfölött szeressük Istent, a felebarátunkat pedig, mint önmagunkat (Mt 22,34–40). Ez a korlátlan szeretet magába foglalja az ellenségszeretetet (Mt 5,44 kk), a hetvenszer hétszeres megbocsátást (18,22), mert aki nem bocsát meg, kizárja magát Isten családjából (6,15)! A szeretet parancsa azt jelenti, hogy lehetőségeinkhez mérten, a jó samaritánushoz hasonlóan cselekedjünk (Lk 10,29–37). Aki így él, és követi Istent (Mt 5,48), az olyan, mint a jó gyermek, aki azt teszi, amit az Atya tesz (Jn 5,19 – elmélkedjen el a C91-en).

29B KIEGÉSZÍTŐ OLVASMÁNYOK

Jézus, mint a zsidó próféták, példabeszédben tanít. A példabeszéd hasonlat, amelynek egyik részét a mindenki által érezhető, észlelhető, megtapintható, a közös tapasztalaton alapuló valóság képezi, míg a másik összetevője egy lelki illetve szellemi valóság, amelyről a példabeszéd szól. Jézus a példabeszédben a mindennapi élet tapasza-

lataiból indul ki, hogy lelki dolgokról, a kibontakozásban lévő Isten országáról tanítson, azaz hogy rámutasson, születőben van egy új emberiség, amely szent, és amelyet az isteni élet éltet. Módszerét igazolja a teremtett valóság, Isten műve, amelyet Isten szava és örök bölcsessége hozott létre. Jézus az érzékelhető mindennapi dolgokból ki-

indulva – mint amilyen a kenyér, a víz, a föld, a kovász, a só, a tűz – tanít olyan dolgokra, amelyek a lelki valóság rendjébe tartoznak.

A PÉLDABESZÉD JELLEGZETESSÉGEI

– A példabeszéd rövid, de teljes közlés, amely a mindennapi életből merít.

– Olyan közlésről van szó, amelyet gyakran nem szavad szó szerint értelmezni, hanem meglátni az általános és lelki üzenetét.

– Egy természetes jelenség jelképez egy vallási vagy erkölcsi igazságot, ezért szimbólumnak is nevezhetjük a példabeszédet. A példabeszéd hasonlítható az ablakhoz is, amelyen keresztül az igazságok és a valóságok új panorámáját szemlélhetjük.

– A példabeszédben nem minden szimbólum. A legfontosabb kijelentésekben találkozunk az eszmény és a valóság.

– A jól szerkesztett hasonlat egy alapvető gondolatot illusztrál. A példabeszédnek világos célja, egyetlen központi gondolata van.

– Ebből a központi, illetve alapkijelentésből gyakorlati következtetéseket vonhatunk le, amelyeket aztán vallási vagy erkölcsi téren alkalmazhatunk.

– A példabeszéd nem a hallgatók szórakoztatására szolgál.

Figyelmesen kell olvasnunk a példabeszédeket, hogy helyesen értelmezzük őket (Mk 4,21–25; Lk 8,16–18). Aki a példabeszéd mélyére hatol, egészen a misztériumig és a mélyen rejlő igazságig, abban Isten kegyelme gyújt fényt, mert: „Akinek füle van, hallja meg!” Jézus titokzatos példabeszédeit megértjük, ha alázatosan keressük, mit kíván Isten tőlünk.

(C. Tresmontan és A. Lapple)

29C ELMÉLKEDÉSRE ÉS MEGBESZÉLÉSRE AJÁNLOTT SZÖVEGEK

90 A KIVÁLTSÁGOSAK AZ EVANGÉLIUM SZERINT

Boldogok a lélekben szegények, mert övék a mennyek országa.

Boldogok, akik szomorúak, mert majd megvigasztalják őket.

Boldogok a szelídek, mert övék lesz a föld.

Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságot, mert majd eltelvek vele.

Boldogok az irgalmasok, mert majd nekik is irgalmaznak.

Boldogok a tiszta szívűek, mert meglátják az Istent.

Boldogok a békességben élők, mert Isten fiainak hívják majd őket.

Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa.

Boldogok vagytok, ha miattam gyaláznak és üldöznek benneteket és hazudozva minden rosszát rátok fogják én miattam.

Örüljétek és ujjongjatok, mert nagy lesz a mennyben a jutalmatok!

Mt 5,3–12

Boldog az a szolga, ha ura hazatérve ilyen munkában találja!

Mt 24,46

„Hát még azok milyen boldogok, akik hallgatják az Isten szavát és hűségesek is maradnak hozzá!”

Lk 11,28

„Hittél, mert láttál. Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek.”

Jn 20,29

Boldog, aki megszívleli ennek a könyvnek próféta szavait.”

Jel 22,7

91 AZ ATYA UTÁNZÁSA

Mert ha csak azokat szeretitek, akik benneteket is szeretnek, milyen hálát várhattok érte az Istentől? Hisz azokat, akik őket szeretik, a bűnösök is szeretik.

Mert ha azokkal tesztek jót, akik veletek is jót tesznek, milyen hálára számíhattok? Hisz így a bűnösök is tesznek jót.

Ha csak a visszafizetés reményében adtok kölcsönt, milyen hálát várhattok érte? A bűnösök is kölcsönöznek a bűnösöknek, hogy ugyanazt visszakapják.

Szeressétek inkább ellenségeiteket: tegyetek jót, adjatok kölcsön, és semmi viszonzást ne várjatok. Így nagy jutalomban részesültök, a Magasságosnak lesztek a fiai, hisz ő is jó a hálátlanokhoz és a gonoszokhoz.

Legyetek hát irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas.

Ne mondjatok ítéletet senki fölött, s akkor fölöttek sem ítélnének. Ne ítéljetek el senkit, s akkor

benneteket sem ítélnék el. Bocsássatok meg, és nektek is megbocsátanak.

Adjatok, és akkor ti is kaptok. Jó, tömött, megrázott és túlcsonduló mértékkel mérnek öletekbe. Mert amilyen mértékkel ti mérték, olyannal mérnek majd nektek is.”

Lk 6,32–38

Senki sem szolgálhat két úrnak: vagy gyűlöli az egyiket, a másikat pedig szereti, vagy ragaszkodik az egyikhez, a másikat pedig megveti. Nem szolgálhattok az Istennek is, a Mammonnak is.

Mt 6,24

29D ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK

1. Mit jelent a „rabbi” kifejezés?

2. Hogyan alakult ki a tanítványok csoportja?

3. Egészítse ki a következő idézetet (Mk 3,13–15)! – „Ezután fölment, és magához hívta, akiket Azok hozzá mentek. Tizenkettőt választott ki, akiket nevezett, hogy legyenek, s hogy elküldje őket az evangéliumot. Hatalmat adott nekik, hogy”

4. Milyen szándékkal választott ki Jézus tizenkét embert?

5. Milyen alapvető szándékkal választotta ki Jézus Simont? (Mt 16,18–19)

6. Mit jelent általánosan az apostol kifejezés?

7. Mit jelent megbocsátani „hetvenszer hétszer”? (Mt 18,22)

Van-e valami az ön életében, amit meg kell bocsátania „hetvenszer hétszer”?

8. Mondja el saját szavaival, kicsoda és milyen Isten (annak alapján, amit Jézus mondott róla)!